

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija . . . Lir 13.000

Letna inozemstvo . . . » 18.000

Letna inozemstvo, USA dol. 25

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXXII. - Štev. 4 (1587)

Gorica - četrtek 24. januarja 1980 - Trst

Posamezna številka lir 300

Življenju je treba služiti

Leto 1979 bo zapisano v zgodovini kot leto otroka. V kakšnem smislu? So se odrasli bolj zanimali za otroke in jim posvetili večjo pozornost, ker je Organizacija združenih narodov razglasila Leto otroka? So otroci vsaj kje doživeli in občutili, da je ves svet obhajal Leto otroka? Bodo otroci, ki so bili rojeni v Letu otroka, zato bolj srečni? Se je s praznovanjem Leta otroka kje na svetu za koga kaj spremenilo in premaknilo? Ali pa je bilo Leto otroka leto besed, slovesnih izjav, prazničnih prireditvev in lepih razstav, življenje pa je šlo svojo pot naprej in se zaradi Leta otroka ni nič spremenilo?

To so vprašanja, na katera naletimo v članku »V službi življenja«, ki ga je dr. Lojze Šuštar objavil v zadnjem koledarju Celjske Mohorjeve družbe. Iz tega članka povzemamo nekaj misli.

ZANIMANJE ZA OTROKA

Naj je bilo Leto otroka tako ali drugače, posrečilo se mu je združiti v zanimanju za otroke ves kulturni svet, brez ozira na narodne, verske, gospodarske, ideološke in politične razlike. Ljudje so se zavedeli, da je otrok nekaj vsem skupnega, simbol življenja, upanja in prihodnosti.

Dokler se še rojevali otroci, gre življenje naprej, vir življenja še ni usahnil. Otroci naznanja, da se življenju obetajoče odpirajo nove možnosti in nudijo nove razsežnosti. V otroku se življenje odkriva kot nastajanje, razvoj, rast in zorenje. Z vsakim rojstvom se pojavlja novo, sveže življenje, polno pričakovanja, notranjega zagona in odprtosti v prihodnost. Otroci so nosilci, priča in dokaz življenjske moči v človeški družbi.

Otrok pa je tudi stalen klic in opomin, da je življenju treba služiti, zanj skrbeti, ga negovati, hraniti, braniti in reševati. Brez dvoma prinaša očetu in materi sreče, veselja, zadovoljstva, notranjega bogastva, saj je človek po naravi poklican v službo življenja. Oče in mati pa hkrati doživljata, da je ta poklicanost združena tudi z bolečinami in trpljenjem in da zahteva žrtve in odpovedi.

Ne samo starši, tudi družba v svojih različnih oblikah stoji v službi življenja, telesnega in duhovnega, življenja poedincev in rodov ter narodov, življenja vsega človeštva. Z vzgojo k odgovornosti in osebni zrelosti mora družba doseči, da se poedinci kot osebe čimbolj zavejajo svojih pravic in dolžnosti ter priznavajo moralni red, ki omogoča mirno sožitje. Kjer namreč ljudje ne priznavajo skupnih moralnih vrednot in temeljnega moralnega reda, je življenje prav tako ogroženo, kakor če so v nevarnosti materialni pogoji za življenje.

ČUDNA NEDOSLEDNOST

Vedno doživljamo, in Leto otroka je to posebno nazorno pokazalo, kako v javnih manifestacijah in slovesnih izjavah vsi poudarjajo voljo do življenja, spoštovanje do njega in skrb zanj, njegovo varstvo in obrambo. Vsi pravijo, da hočejo biti v službi življenja ter prispevati k vsestranskemu razvoju in napredku.

A vedno znova doživljamo neko čudno nedoslednost in razklanost. Dejanja ne ustrezajo besedam. Tisti, ki poudarjajo spoštovanje do življenja in trdijo, da mu hočejo služiti, večkrat istočasno življenje uničujejo, zastrupljajo, mu izpodrežavajo korenine, zasipavajo in zavirajo duhovne in moralne vire, iz katerih naj bi pritekla življenjska moč.

Istočasno, ko se medicina na vse načine trudi, da ozdravi bolne in za kratek čas podaljša življenje ostarelih in neozdravljivo bolnih, se na veliko uničuje neroteno zdravo in obetajoče življenje v materinem telesu in lahkomišelnost preprečuje spočetje novega življenja.

Istočasno ko si družba toliko prizadeva, da bi življenjski pogoji postali lažji in ugodnejši, da bi imeli vsi na voljo čimveč materialnih dobrin, se načrtno razkrajajo poštenost in moralni red ter smešijo etične vrednote in dolžnosti, brez katerih ni človeškega življenja.

ZIVLJENJE V LUCI KRŠČANSTVA

Življenje je temeljna naravna danost in prva skupna podlaga za vse drugo, zato tudi prva skrb za ljudi brez ozira na ideološke ali svetovne nazore, etične ali verske razlike. Brez pretiravanja je mogoče trditi, da je krščanstvo tista vera in tisti svetovni nazor, kolikor ga smemo tako imenovati, ki ima o človeškem življenju najvišje mnenje, ga najbolj ceni, se zanj postavlja in ga najbolj zavzeto brani in najbolj glasno kliče k službi življenju.

V luci vere človeško življenje, ki je bistvena notranja enota telesa in duha, ni neki naključen pojav v razvoju vseirja, ampak ima svoj izvor v Bogu. Bog Stvarnik, ki je početek vseh stvari, je na poseben način vir in začetek življenja, ne samo v njegovem prvem nastanku na svetu, marveč tudi ob vsakem nastajanju novega človeškega življenja.

Ta resnica o božjem izviru človeškega življenja ni v nasprotju ne z znanstvenimi dognanji o evoluciji, o razvoju živih bitij, ne z dejstvom, da starši posredujejo življenje svojim otrokom.

Življenje je človekova temeljna vrednota in zato ima do njega tudi temeljno pravico, ki mu je nihče ne sme samovoljno krati ali jemati. Bog Stvarnik je edini gospodar nad življenjem. Zato je po božji postavi prepovedan umor in uboj, pa naj bo življenje v kateri koli razvojni dobi, še v materinem telesu ali pa v neozdravljivi bolezni ali visoki starosti, ko je že tako rekoč zaznamovano s smrtjo.

Peta božja zapoved »Ne ubijaj!« pa ne prepoveduje samo uničevanja življenja, ampak zahteva tudi pozitivno skrb za življenje. Žal pa se nekateri vse premalo zmejnjo za svojo odgovornost in za službo življenju, za skrb zanj in za pomoč, ko gre za duhovno, moralno in versko življenje.

Kolikokrat tudi starši enostransko in napačno gledajo na svoje otroke in mislijo, da so jim dali vse, kar potrebujejo, če so jim zagotovili materialno blagostanje. Kjer so starši zanemarili človeško vzgojo za pošteno in odgovorno življenje, za moralne vrednote in dolžnost in kjer so pustili ob strani versko vzgojo, čeprav so bili sami še verni, svojim otrokom na pot v življenje niso dali tega, kar je končno odločilnega pomena.

Krščanska vera opozarja človeka ne le na skrb in odgovornost za naravno življenje, ampak odkriva novo razsežnost in globino življenja v odrešenju in poklicanosti k udeležbi na božjem življenju. Cerkev nas uči, da otrok pri krstu prejme novo, nadnaravno, božje življenje, da postane človeški otrok božji otrok, Kristusov brat in sodedič. V veri in zakramentalnem življenju, v posvečujoči milosti, ki jo daje človeku Bog, nosi kristjan v sebi to življenjsko načelo, ki je Sveti Duh.

Kdor sprejema to tolažilno in izredno pomembno versko resnico o poklicanosti k božjemu in večnemu življenju, za tega dobi prizadevanje v službi življenja vse drugačno resnost, pomen in obsežnost. Ve, da ni le v službi življenja, ki s smrtjo premine, ampak se trudi in prispeva k življenju, ki ostane. Skrb za telesno življenje in ugodne življenjske razmere na tem svetu, odgovornost za človeško življenje, njegovo varstvo in obrambo, prizadevanje za duhovni in moralni razvoj ostanejo še vedno ena temeljnih dolžnosti vsakega človeka.

Začetek diplomatskih odnosov med Vatikanom in Anglijo

V 16. stoletju (za časa kralja Henrika VII.) je Anglija pretrgala vse vezi z Apostolskim sedežem. V preteklem stoletju je prišlo do navezave stikov, toda ne na ravni diplomatskih odnosov. Vatikan je zastopal po apostolskem delegatu, ki predstavlja katoliški Cerkev kot versko ustanovo. Sedaj pa je britanska vlada podelila apostolskemu delegatu Brunu Heimu položaj diplomata. To se je zgodilo kot priznanje za vsestransko dejavnost papeža Janeza Pavla II.

Slovenski zastopniki spet v Rimu

URADNO POROČILO O OBISKU

Predsednik ministrskega sveta poslanec Francesco Cossiga je sprejel, ob prisotnosti državnega podtajnika pri predsedstvu vlade, poslanca Pier Giorgia Bressanija, danes, 17. januarja 1980, enotno delegacijo slovenske manjšine iz Furlanije-Juljske krajine, ki so jo sestavljali senatorka Jelka Gherbez, Marjan Terpin za Slovensko skupnost, Josip Pečenko za PSI, Boris Racec, predsednik SKGZ, Damjan Paulin za Svet slovenskih organizacij in trije predstavniki slovenskih kulturnih društev videmske pokrajine Emil Cenčič, Pavel Petricig in Salvatore Venosi.

Slovenski predstavniki so obrazložili tre-

nutni položaj slovenske manjšine v Italiji in opozorili predsednika Cossigo na dosežanje neučinkovito delovanje posebne komisije pri predsedstvu vlade. Postavili so zahtevo, naj vlada ukrene potrebno, da se globalni zaščitni zakon za Slovence tržške, goriške in videmske pokrajine izglasuje v teku letošnjega leta. Nadaljnje delo naj se nadaljuje v paritetnem razmerju v okviru delovne skupine pri posebni komisiji.

Predsednik vlade je pristal na sestavo omenjene skupine in je izjavil, da je njegova želja vprašanje slovenske manjšine rešiti v najkrajšem času ter da podaljšanje mandata posebni komisiji ne pomeni, da bi se moralo njeno delo nadaljevati do 30.

junija ter da bo vlada izdelala svoja stališča pred tem rokom.

Slovenski predstavniki so na koncu poudarili potrebo, da se pri pripravi vladnega stališča glede vprašanja zaščite in glede sestave globalnega zakona izhaja iz načel republiške ustave, naj se deluje v skladu z duhom Osimskega sporazuma ter naj se upoštevajo v parlamentu že predloženi zakonski osnutki.

VLOGA NA MINISTRKEGA PREDSEDNIKA

Ob svojem obisku je slovenska delegacija ministrskemu predsedniku Cossigi izročila naslednjo spomenico:

Spoštovani gospod predsednik! Enotna delegacija Slovencev v Italiji je predlagala avgusta 1977 tedanjemu predsedniku vlade Giulio Andreottiju, naj ustanovi komisijo, zato da se pospeši uzakonitev pravic slovenske narodnostne skupnosti v Furlaniji-Juljski krajini.

Zadnje dni istega leta je bila z dekretom predsednika vlade imenovana posebna komisija za proučevanje vprašanj slovenske narodnostne skupnosti v Furlaniji-Juljski krajini.

Medtem ko popolnoma odobravamo za držanje in stališča članov komisije slovenske narodnosti, ki so jih zavzeli na zasledanjih in jih podrobno obdelali v svojem osnutku poročila z dne 20. julija 1979 in s tem nastopali v duhu doslej izdelanih zakonskih osnutkov in dokumentov ter tako odražali razpoloženje slovenskega prebivalstva, obžalujemo, da ista komisija ni v dveh letih uspela izdelati za slovensko narodnostno skupnost sprejemljivih stališč zaradi zadržanja tako imenovane večine v posebni komisiji. Prišlo je do nepotrebnega zavlačevanja in zgrešenega načina obravnavanja vprašanj slovenske manjšine zaradi pomanjkanja politične volje, da se slednja resnično rešijo.

Samo temu nagibu je treba pripisati dejstvo, da ni bil zaščitni zakon sprejet že v jeseni 1978, kot je obljubil predsednik Andreotti, in da je v komisiji prišlo do dveh po vsebini nasprotujočih si osnutkov poročil ter do drugih pripomb.

Ta nerešeni položaj povzroča slovenski narodnostni skupnosti v Furlaniji-Juljski krajini hude posledice. Vsako zavlačevanje ureditve pravic manjšino še bolj oškoduje.

Zato predlagamo, da se dela komisije pri vladnem predstviu v bistvu smatrajo zaključena in da vlada ukrene vse potrebno, da se v teku letošnjega leta izglasuje globalni zaščitni zakon za Slovence v Furlaniji-Juljski krajini in to v skladu z ustavnimi načeli in z duhom Osimskega sporazuma, na podlagi zakonov, ki jih vsebujejo v parlamentu že predloženi zakonski osnutki, ter na osnovi poročila, ki so ga izdelali slovenski predstavniki v posebni komisiji predsedstva vlade.

NAŠ KOMENTAR

Prinesli smo uradno listino o tem ponovnem romanju enotne slovenske delegacije v Rim. Listine so v ljudem v svojem tonu in korektnosti po vsebini. Toda kakšen je bil politični uspeh? Iz razgovora s člani delegacij je razvideti bojazen, da bo ponovno ostalo samo pri obljubah in pri kaki novi komisiji. To pa iz preprostega razloga, ker tu v naši deželi Furlaniji-Juljski krajini ni resnične politične volje, da bi se vprašanje o globalni zaščiti slovenske narodne manjšine zares rešilo. Za rimsko vlado in parlament je pravzaprav to obrobno vprašanje v sedanjem političnem trenutku, ko bo še dolgo vso italijansko javnost pestilo vprašanje terorizma, inflacije in negotovega mednarodnega miru. Zato smo mnenja, da bi tukaj v naši deželi morali najprej ustvariti politično voljo po rešitvi vprašanja in sicer pri Krščanski demokraciji, Socialistični stranki in Komunistični partiji. Če bodo deželna vodstva teh treh strank soglašala z zakonom o globalni zaščiti slovenske narodne skupnosti, tudi v Rimu ne bo posebnih težav.

Jugoslavija doživlja trenutke tesnobe

Zgodilo se je neizogibno: da se reši življenje predsedniku Titu, so se morali zdravniki zateči k radikalnemu posegu in so mu preteklo nedeljo odrezali levo nogo. Če tega ne bi storili, bi postarni državnik zaradi prisada in temu sledečega zastrupljenja umrl. Seveda danes še nihče ne ve, kako bo Titov organizem na to operacijo reagiral. Znano je, da ima močno sladkorno bolezen, ki bo velika ovira k celjenju rane.

Titova bolezen je imela in še ima tako v Jugoslaviji kot v tujini velik odmev. Povsod se zastavlja vprašanje, kako bo z Jugoslavijo po Titovem odhodu. Ali bo kolektivno vodstvo uspelo državi zagotoviti miren nadaljnji razvoj? In ali bo Sovjetska zveza podlegla skušnjavi, da si Jugoslavijo podvrže in vključi v blok socialističnih držav? Vsi, tudi jugoslovansko vodstvo, se tega zaveda, čeprav o tem ne razpravlja javno. Dokaz temu so razni vojaški ukrepi kot je npr. postavitve protiletalskih baterij na beograjskem letališču Surčin. Vse je v stanju neke mrzlične pripravljenosti. Čeprav nihče tega javno ne pove, vsi vedo, da napad lahko pride edino le z vzhoda.

Mala Albanija je na to možnost jasno opozorila. Časopis »Zeri i Populit« navaja besede predsednika Hoxha, ki je dejal: »V primeru sovjetskega napada naj Jugoslavija pričakuje od Albanije samo pomoč, pa nobenega zla. Čeprav ostajajo ideološka razhajanja z jugoslovanskimi voditelji ista kot so bila v preteklosti, v primeru napada bo albansko ljudstvo na strani Jugoslavije. Albanci in Jugoslovani se bodo znova borili skupno kot so to storili za časa druge svetovne vojne proti nemškemu zavojevalcu.«

Nemški list »Welt am Sonntag« (Svet na nedeljo) pa je objavil razgovor, ki ga je imelo uredništvo po telefonu z oporečnikom Milo-

vanom Džilasom. Džilas meni, da se bo notranji položaj po Titovi smrti poslabšal, kajti med sedanjimi voditelji ni enega, ki bi imel toliko modrosti in izkušenj kakor Tito. Zadnja leta so prišle v državi do izraza močne birokratske težnje, ki so onemogočile demokratski razvoj. Vse upravne ustanove bodo zašle v krizo. Še bolj pa so se po Džilasovem mnenju poslabšale zunanje politične okoliščine. Se danes se v Jugoslaviji ne sme govoriti o sovjetski napadalnosti. Vodstvo se predaja neki samoprevari, da Sovjetska zveza ne ogroža Jugoslavije kot se je to dogajalo v kraljevski Jugoslaviji z ozirom na Hitlerja. Čas dela zoper sedanjo Jugoslavijo. Sovjetska zveza ima razloge, da je potrpežljiva in brez naglice. Eno pa je jasno: nihče ne sme verovati v dobre namene SZ. Kdor bi to veroval, se predaja utvaram, kajti sovjetski voditelji se ne smejo odpovedati svojemu vojaškemu stroju. Če to storijo, propadejo kot se je to zgodilo s turškim imperijem. Zdi se, da so bili kitajski voditelji edini, ki so spregledali sovjetske namere in so zato v presoji položaja najbližje stvarnosti.

Titov odhod je zato za ravnotežje v svetu velika izguba. Naj kdo presoja njegovo preteklost še tako kritično, si je na jasnem, da bo po njem nastala neka praznina, ki jo bodo skušali premnogi napolniti pod vidikom svojih interesov. Zato želje za okrevanje, ki jih prejema te dni Tito, niso s strani državnikov le neko leporečje. Vsebujejo zavest, da je Jugoslavija na neki prelomnici. Tudi sv. oče Janez Pavel II. in državni tajnik Vatikana msgr. Casaroli sta smatrala za svojo dolžnost, da mu pošljeta brzoglavki z najboljšimi željami. Saj je Cerkev prva, ki moli v prošnji pri sv. maši za voditelje narodov, da bi bili v službi miru in blaginje človeštva.

Izvirne misli sv. očeta o ljubezni

Velik odmev je imel v sredstvih javnega obveščanja govor, ki ga je imel sv. oče ob splošni avdienci v sredo 16. januarja. Ko je govoril o Adamu in Evi, je dejal, da sta se telesno ljubila še preden je prišlo do stanja, ki ga sedaj označujemo z izrazom »izvirni greh«. Poudaril je, da je človeško telo s svojo dvojnostjo moškega in ženske namenjeno ne le razmnoževanju človeštva, ampak tudi za izkazovanje ljubezni. Če pravi sv. pismo, da sta bila prva človeka naga in se tega nista sramovala, to pomeni, da sta se dajala drug drugemu in se ljubila ob polnem obvladanju svoje telesnosti. Moški, ki sprejme žensko v

njeni telesni naravi, jo sprejme kot jo je naredil Stvarnik in to velja enako za žensko. Telo je za moškega in žensko nekaj prvotnega v človeški naravi in iskren osebnostni dar. Ta dar obsega tudi vso zunanjost telesa, vse tisto kar vsebuje čista in preprosta golota, izražena v telesni moškosti in ženskosti. Seveda so te papeževe pesede povzročile razne komentarje, ki vsi niso bili dobronamerni. Zato je glasnik tiskovnega urada p. Romeo Panciroli zbranim časnikiarjem dejal, da je sv. oče povedal v glavnem to, kar uči okrožnica »Humanae vitae« Pavla VI. in je zapisano v dokumentu »Gaudium et spes«.

Potreben je nov zagon

Pod naslovom »Bogoslužna prenova med Slovenci v Italiji«, je revija »Cerkve« v sedanjem svetu, ki izhaja v Ljubljani v št. 11-12 lanskega leta objavila razmišljanje dr. Lojzeta Škerla iz Trsta, kjer je rečeno:

Navodila in ukrepe zadnjega koncila za obnovo in napredek bogoslužja, zlasti za dejavno sodelovanje pri mašni daritvi, smo z veseljem, skoraj z navdušenjem sprejeli. Reči moram, da smo se na prvo postno nedeljo 1965, ko smo začeli maševati v slovenskem jeziku, skrbno pripravili. Ne povsod enako, a naša skupna misel in želja sta bili, da bi šli pri tem delu vedno globlje in vedno bolj na širino. V nedeljo 7. marca 1965 je tudi tržaški radio začel oddajati sveto mašo v slovenskem jeziku iz župne cerkve v Rojani in tako še vedno prinaša božjo besedo v slovensčini in slovensko petje številnim in zvestim poslušalcem, zlasti bolnikom in onemoglim v naših krajih, pa tudi v raznih krajih Slovenije in izven Slovenije. To je dejstvo, ki je Italijane iznenadilo.

Tržaška škofija ima celo izrecno dovoljenje, da moremo v škofiji nemoteno uporabljati slovenski jezik pri bogoslužju in da pri bogoslužju uporabljamo liturgične pripomočke, kakor so mašne knjige in obredniki, tiskani v Sloveniji. V začetku smo si s tiskovinami kar sami pomagali in tako je nastala knjižica »Naša daritev«, ki je še danes zares koristen pripomoček za sodelovanje pri mašni daritvi.

V Sloveniji Benečiji, kjer so ljudje zelo navezani na svoje navade, pesmi in molitve, je liturgična obnova naredila marsikateri korak, a ni zajela tistega obsega, ki bi si ga mi želeli.

Vprašanje je, koliko naših ljudi v Italiji sploh ve, da se v Cerkvi pri bogoslužju rabi slovenski jezik in koliko se ga dejansko uporablja pri zakramentih in zakramentalih. Mnogi so, žal, brezbržni za vprašanje jezika v bogoslužju. To je zares boleča točka v našem cerkvenem življenju! Vsekakor so dobri verniki v novem bogoslužju našli novo oporo in novih moči za poglabitev in utrditve verskega življenja in doživljanja.

Ugotoviti skušamo, ali je liturgična obnova zdrnila bolj površne kristjane, da sedaj raje hodijo v cerkev, lepše sodelujejo pri maši. Veliko vernikov se je že odpravljalo nedeljski maši in gotovo bi jih še več odpadlo, če bi Slovenci ne imeli svojega bogoslužja.

Slovenci v Italiji se za preteklost radi pohvalimo, za sedanjost malo manj, prihodnost nas pa skrbi. To velja tudi za našo liturgično prizadevanje in sodelovanje. Vtis imam, da potrebno prizadevanje in sodelovanje nekoliko pešata. Ostali smo pri prvih korakih, smo sicer dobro zaorali in zasejali, a žal se danes ne potrudimo, da bi to sodelovanje zboljševali, na novo oblikovali, po naše — po domače gradili in ustvarjali. Na to sem večkrat mislil na Svetih Višarjah, ko sem dneve in dneve opazoval — in tako tudi primerjal — kako je z našim slovenskim liturgičnim udejstvovanjem, z našo liturgično obnovo. Bili so romarji iz vseh krajev Slovenije. Medtem ko nas je pri prvih večjih roma-

njih iz Slovenije v letih 1966 in 1967 navdajalo pravcato veselje ob slovenski molitvi in pesmi, smo v zadnjem času ostali nekoliko »razočarani«. Če že v Sloveniji, kaj pa pri nas?!

Verjetno niso vsi istega mnenja. Priznati pa je treba, da je tu potreben nov zagon. Nov zagon, ki bo tudi nas spodbudil k večji poživljenosti in skrbi za božjo službo.

Kristjani v Turčiji

Lanski obisk papeža Janeza Pavla II. v Ankari, Efezu in Carigradu je znova opozoril na peščico Kristusovih vernikov, ki morajo že stoletja kljubovati islamu.

V deželi Mali Aziji, kjer je danes Turčija, je že apostol Pavel ustanavljal krščanske občine. V isti deželi je potekalo sedem prvih vesoljnih cerkvenih zborov. V njej so živeli veliki cerkveni učitelji kot Ignacij Antiohijski, Bazilij Veliki, Gregor Nacijanski, Gregor Niški, Efreim iz Edese, Janez Damaščan.

Danes je tam kristjanov za slab odstotek: 42.000 sirskih pravoslavcev, 30.000 armenskih pravoslavcev, 10.000 grških pravoslavcev in 25.000 katoličanov. Slednji se spet delijo: ena tretjina jih je latinskega obreda, druga armenskega, tretja kaldejskega. Torej nekaj več kot sto tisoč kristjanov.

Nekoč pomembni in po časti še vedno prvi carigradski patriarh je na tem, da bo ostal brez lastnih vernikov. Od konca prve svetovne vojne se Grki iz Turčije stalno izseljujejo, vsak spor Grčije s Turčijo jih nekaj odplavi v tujino. Večina šol je zaprtih, mnogo cerkva praznih.

Poskusj uničenja Armencev in letih 1890 do 1920 so to ljudstvo pogladi po svetu. Nekateri so se zatekli v Carigrad, kjer imajo lastnega pravoslavnega patriarha Kalustiana.

Sirski pravoslavni kristjani živijo v jugovzhodni Turčiji. Pregarjali so jih že v bizantinskih časih, ker so zgodaj zašli v razkol. Danes žive le še v večjih krajih. Tudi nje slabi izseljevanje po svetu.

Latinski katoličani skoraj nimajo domačih duhovnikov. Živijo le s podporami od drugod.

Širite „Katoliški glas“

■ V Strasbourgu, ki je prestolnica evropskega parlamenta, je bila v stolnici ob prvem zasedanju parlamenta v letošnjem letu ekumenska božja služba, ki so jo vodili strasbourški škof Echlinger, predsednik kongregacije evropskih krščanskih Cerkva pastor Appel in anglikanski župnik Stonebanks. Mestni župan in strasbourški škof sta vse meščane pozvala k udeležbi s skupnim razglasom: »To božjo službo so želeli evropski poslanci raznih političnih prepričanj, da bi znali združevati svoje napore za skupno stvar pod božjim varstvom.«

Zakonski osnutek Slovenske skupnosti

Na podlagi sklepa deželnega tajništva Slovenske skupnosti z dne 10. januarja je njen deželni tajnik dr. Stoka vložil 12. t. m. tako v poslanski zbornici kot v senatu zakonski osnutek, ki ga je SSK vložila 17. julija 1978 tudi v deželnem svetu Furlanije-Juljske krajine. Zakonski osnutek, ki je naletel na precejšen odmev tako s strani strank ustavnega loka kot s strani demokratičnih družbenih sil, je sestavljen iz 24 členov, ki v šestih poglavjih obravnavajo bistvena vprašanja bitnosti in razvoja slovenske narodne skupnosti v Italiji in je torej jasen odgovor v iskanju pravične in globalne zaščite Slovencev v Italiji.

V prvem poglavju se zakonski osnutek SSK sooča s pravico vsestranskega priznanja slovenske narodne skupnosti kot subjekta, in to na podlagi 6. člena republiške ustave. V drugem poglavju je govor o uporabi slovensčine v javnih uradih in v javnosti. Tretje poglavje rešuje problem slovenskega šolstva v naši deželi, četrto govori o kulturnem in vsesplošnem razvoju naše dežele, s posebnim ozirom na razvoj slovenske kulture, slovenske umetnosti ter tradicij. Peto poglavje je posvečeno socialno-ekonomskim ter ambientalnim problemom, medtem ko se v zadnjem poglavju zakonski osnutek SSK sooča predvsem s termini izvršilnih norm tega zakona.

Tiskovno poročilo SSK pravi nadalje, da je njen zastopnik vložil imenovani zakonski osnutek v senatu in v poslanski zbornici in ga poleg tega posredoval tudi na-

čelnikom svetovalskih skupin ustavnega loka ter mešane skupine.

SSK — zaključuje uradno sporočilo — je tako v obliki petičije na podlagi člena 50 ustave predložila svoji zakonski osnutek, ki ga morajo vse demokratične stranke, tudi v duhu Osimskih sporazumov, čimprej vzeti v resen in globok premet, da bomo tako Slovenci v Italiji končno doležni vsestranske zaščite svojih družbenih in narodnih pravic.

Apostolsko pismo ob jubileju sv. Bazilija Veličega

Ob letošnjem godu sv. Bazilija (330-379) ki se ga Cerkve po koncilski koledarski prenovi spominja 2. januarja, je papež napisal apostolsko pismo »Patres Ecclesiae«, v katerem proslavlja Bazilijevo navodila za krščansko življenje. V pismu (28 strani) je želel počastiti sv. Bazilija ob 1600. letnici njegove smrti in poudariti zlasti njegov vpliv na meništvu po vzhodnih krščanskih deželah. Bazilijeve smernice so namreč kmalu izpodrinile vsa druga meniška pravila na Vzhodu. Po njegovih pravilih se je razvilo tudi rusko meništvu.

1600-letnice smrti sv. Bazilija so se spomnili tudi v središču svetovne organizacije UNESCO v Parizu. S posebno kulturno prireditvijo so želeli opozoriti na moža, ki je s svojo vero in miselnostjo močno vplival na meniške skupnosti, ki so bile in so še na krščanskem Vzhodu žarišča kulture.

OD TEDNA DO TEDNA

■ Od ponedeljka 21. januarja do četrtega 24. januarja je zasedal v Rimu stalni odbor italijanske škofovske konference. Zasedanje je vodil predsednik konference turinski nadškof kardinal Ballestrero.

■ V sredo 16. januarja je dospela v Rim posebna češkoslovaška delegacija, ki jo je vodil poverjenik za cerkvene zadeve dr. Karel Hruza. V Rimu se je srečala z vatikansko delegacijo, ki ji predseduje nadškof Luigi Poggi, apostolski nuncij za posebne zadeve. Delegaciji sta razpravljali o vprašanjih Cerkve na Češkoslovaškem.

■ V Rimu je prišlo do novega atentata, ki je delo levičarskih skrajnežev. Atentatorji so postavili peklenjski stroj ob zid policijske kasarne »Massaua«, ki je eksplodiral v trenutku, ko je v njej spalo 45 agentov javne varnosti. Od njih jih je bilo ranjenih 18.

■ Z dveurnim govorom tajnika italijanskih socialnih demokratov (PSDI) Longa se je zaključil kongres stranke, ki je pokazal izredno enoglasnost v strankinih vrstah. Za predsednika PSDI je bil potrjen Saragat. Tajnik Longo se je izrekel proti vladi narodne solidarnosti, v katero naj bi vstopili tudi komunisti. Izrekel se je za vladno med demokristjani in drugimi laičnimi in socialističnimi strankami. Predsednik vlade naj bi ne bil iz vrst DC. Glede zunanje politike je bil mnenja, da se mora Italija vedno bolj povezati s Sev. Ameriko. Stališče italijanskih komunistov do Sovjetske zveze ostaja dvolično, zato jim ni zaupati.

■ Na rimskem letališču Fiumicino sta dva izredno dobro poučena in drzna tatova odnesla iz švicarskega letala, ki se je že pripravljalo na vzlet, iz prtljajnika letala dve vreči, v katerih so bili dragulji v vrednosti ene milijarde 750 milijonov lir. Tatova sta mogla izpeljati svoj podvig, ker sta se pilotu predstavila kot letalska tehnika, ki sta morala kontrolirati dovodno cev za gorivo.

■ Škof iz Augsburga v Zahodni Nemčiji Josef Stimpfle se je v pismu obrnil na Leonida Brežnjeva s prošnjo, da bi iz zapora izpustili sovjetskega znanstvenika Igorja Ogurzova, ki je hudo bolan. Zaradi krščanskega prepričanja, ki ga je javno pokazal, so ga sovjetske oblasti obsodile na 20 let strogega zapora.

■ Generalna skupščina OZN je z veliko večino odobrila resolucijo, ki zahteva takojšen, brezpogojen in popoln umik »tujih« sil iz Afganistana. Sestavljalci besedila so zavestno opustili omembo Sovjetske zveze. Za resolucijo so glasovale 104 države, proti njej 18, prav toliko se jih je glasovanja vzdržalo, 12 držav pa se glasovanja ni udeležilo. Sovjetsko zvezo so v njenem imperializmu podprle sledeče države: Afganistan, Angola, Bolgarija, Češkoslovaška, Etiopija, Grenada v Karibskem morju, Kuba, Laos, Mongolija, Mozambik, Madžarska, Južni Jemen, Poljska, Vzhodna Nemčija, poleg tega pa še Bela Rusija in Ukrajina, ki sta itak del Sovjetske zveze. Sovjetska tiskovna agencija Tass izida glasovanja sploh ni omenila, temveč je le obsodila »poskus vmešavanja ZDA, Kitajske in njihovih zaveznikov v notranje zadeve Afganistana«.

■ Tudi evropski parlament, ki ima svoj sedež v Strasbourgu, je obsodil sovjetski poseg v Afganistanu. Ob koncu razprave, ki jo je vodil italijanski zunanji minister Ruffini, je bila sprejeta resolucija, ki so jo predložili sredinski poslanci iz konservativnih vrst, podprli pa tudi demokristjani, liberalci in člani MSI. Resolucija obsodila sovjetski poseg ter zahteva od Evropske gospodarske skupnosti, da takoj znova prouči vse gospodarske, kreditne in finančne odnose med SZ in EGS. Demokristjanski poslanci so v resolucijo vnesli tudi popravek, naj olimpijski odbori proučijo neumestnost olimpijskih iger v Moskvi, če se bo sovjetska zasedba Afganistana nadaljevala. Francoski golisti in francoski komunisti niso hoteli glasovati, prvi ker osporavajo evropskemu parlamentu pravico razsojati v stvareh, ki spadajo pod pristojnost vlad, drugi pa, ker odobravajo sovjetski poseg. Italijanski socialisti in komunisti so predložili svoji resoluciji, v katerih zavračajo gospodarske sankcije zoper SZ in poudarjajo potrebo po opuščanju napetosti med obema blokoma.

■ V mestu Sinclejo ob Karibskem morju, 600 km severno od kolumbijske prestolnice Bogotá je prišlo ob vsakoletni biki-borbi do strahotne nesreče. Nenadoma je popustila 6 m visoka lesena tribuna, prepolna gledalcev in se zrušila v dolžini 100 metrov. Nastala je silna panika, zaradi česar je bilo pohojenih več ljudi kakor pa ubitih zaradi same zrušitve tribune. Do sedaj je izgubilo življenje 220 oseb, ranjenih pa je več stotin.

Mesec za katoliški tisk

ŽIVLJENJSKA MOČ NASEGA KRŠČANSTVA

Tisto, kar imenujemo katoliški tisk, ima korenine, ki segajo v dobo apostolov. Saj je naloga katoliškega tiska predvsem tista, ki jo imajo npr. pisma sv. Ignacija iz Antiohijske ali sv. Justina: s pisano besedo oznanjati božje resnice, vzpodbujati ljudstvo h krščanskemu življenju, braniti božjo resnico pred zmotno.

Zato katoliški tisk ni sv. pismo in tudi ne katekizem, ampak je delo tistih duhovnikov in laikov, ki na svojo odgovornost, po svoji vesti ter po svojem znanju s pisano besedo obravnavajo verska in moralna vprašanja, pa tudi vprašanja filozofije in svetnih ved kakor tudi dogodke svojega časa. Vse to pa delajo kot verni kristjani, ki obravnavanim vprašanjem iščejo odgovora v skladu s človeško vestjo in z razodeto božjo resnico. Zaradi tega za katoliški tisk ne nosi odgovornosti cerkveno načelstvo, temveč vsak avtor sam.

Poleg sv. pisma in katekizma potrebujemo gotovo tudi katoliški tisk. Saj bi brez njega bilo življenje Cerkve smrtno nevarno okrnjeno. To je videti v tistih deželah, kjer je katoliški tisk prepovedan. Državne oblasti so ga pa prepovedale prav zato, ker želijo, da bi pri njih versko življenje izhiral.

Nasprotno pa opažamo, da je tam, kjer imajo cvetoč in bogat katoliški tisk, tudi življenje Cerkve cvetoče. V misijonskih deželah si misijonarji povsod prizadevajo, da poleg sv. pisma in katekizma izdajajo tudi katoliške revije in katoliške časopise. V ta namen uporabljen trud in denar se za rast božjega kraljestva prav tako obrestuje kakor krščevanje in pouk katekizma.

Tega smo se zavedali in se zavedamo tudi slovenski katoličani v Italiji. Zaradi tega je bila prva naša skrb leta 1945, ko smo prišli do naših narodnih pravic, da smo v Gorici in pozneje v Trstu začeli izdajati slovenski katoliški tednik. Od tedaj dalje traja naše prizadevanje, da imamo slovenski verniki v Italiji svoj katoliški tisk. Ta je sedaj številnejši kot je bil leta 1945 in bolj pester. Prav ta tisk prča o življenjski moči našega krščanstva, pa tudi o naši poživljenosti. Saj je pognal iz slovenskega božjega ljudstva in ga to ljudstvo tudi vzdržuje.

Od prepovedane do nadzorovane Cerkve

21. decembra lani je bil v pekinški stolnici Marijinega brezmadežnega spočetja posvečen za škofa 48-letni Fu Tieshan, ki ga je na to mesto 25. junija 1979 izbrala skupina »patriotičnih duhovnikov«. Pri posvečenju je bilo navzočih osem škofov (samih starčkov) in več zastopnikov drugih veroizpovedi. Kar je bilo nenavadno je bilo to, da je to posvečenje prenašala kitajska televizija. Obred z mašo je trajal dve uri in pol, maša je bila peta in zgolj v latinščini.

Novega škofa je posvetil frančiškanski škof, ki je bil leta 1954 posvečen zakonito po predpisih katol. Cerkve. Zadnja posvetitev pa je bila nezakonita (čeprav veljavna), ker se je izvršila brez papeževega pristanka. Že 1957 je bilo posvečenih nekaj škofov iz vrst »patriotične zveze duhovnikov« brez dovoljenja iz Rima. Kulturna revolucija pa je kasneje pometla tudi s to »patriotično zvezo«, cerkve zaprla, duhovnike in škofo pa poslala na prisilno delo.

Sedaj so začeli odpirati nekatere cerkve. Pokrajinski odbor »Združenja revolucionarne fronte« v Kantonu na jugu Kitajske je sklenil rehabilitirati vse duhovnike, ki jih je razgnala kulturna revolucija. Vrnili jim bodo zaseženo cerkveno premoženje in znova naj bi začeli opravljati svojo službo. Posvetitev pekinškega škofa, napoved sinode kitajskih škofov in ustanovitev vladnega odbora za odnose z verskimi skupnostmi nakazujejo, da se je partija odločila za novo taktiko; ne več prepovedovati verskega udejstvovanja, temveč ga držati v popolni odvisnosti od države, za kar naj bi služila predvsem obnovljena »patriotična zveza« katoliških duhovnikov. Razumljivo, da zato papež Janez Pavel II.,

ko je lani v juliju naslovil na kitajske oblasti poziv, naj bi se obnovili odnosi med Kitajsko in Apostolskim sedežem, ni dobil odgovora.

Laiki naj študirajo teologijo

Svetovno znani profesor moralne teologije na papeški lateranski univerzi v Rimu dr. Bernhard Häring je izjavil, da je izredno važno za Cerkve, da vedno več laikov — mož in žena — študira teologijo, ker tako moralni nauk lahko raste iz življenja.

Zatrti krščanstvo v Kambodži

Po zadnjih poročilih ni več v Kambodži nobenega škofa, duhovnika ali redovnika. Tudi se ne ve ničesar o usodi 25 katehistov. Cerkve so načrtno porušili. Le v kraju Chomnon še stoji cerkev iz lesa, ki pa jo uporabljajo za skladišče.

Porast duhovniških poklicev na Poljskem

V letošnjem študijskem letu študira v 27 škofijskih in 35 redovniških seminarijih 5.845 bogoslovcev (lani 5.325, predlanskim 5.058). Po stanju 20. oktobra 1979 deluje v 27 poljskih škofijskih 20.198 duhovnikov.

Izjava jeruzalemskega latinskega patriarha

Jeruzalemski patriarh latinskega obreda Giacomo Beltriti je ob obisku mesta St. Paul v Minnesoti (ZDA) izjavil, da je v Sveti deželi 94.000 katoličanov, 80.000 pravoslavcev in 7.000 evangeličanov. Od leta 1948 do 1967 se je iz Palestine izselilo okoli 100.000 kristjanov.

Socialisti odpirajo pot komunistom

Po petih dneh mrzličnih razprav, govorov in napadov skrajne levice, ki jo vodi Riccardo Lombardi, je tajnik socialistične stranke Bettino Craxi na zadnjem zasedanju centralnega odbora PSI popolnoma kapituliral in položil orožje pred zahtevami levice: pristal je na kandidaturom Lombardija za predsednika stranke; pristal na dokument, ki pomeni zaničanje vsega, kar so socialisti obljubljali volivcem pred državnozborskimi volitvami lani 3. junija; pristal je na to, da ni več ravnatelj dnevnika »Avanti«. Ostal je tajnik stranke po imenu, a brez moči odločanja.

Edini sklep, ki so ga znali člani centralnega odbora sprejeti, je bila odpoved podpore Cossigovi vladi. V dokumentu je rečeno, da zahteva PSI novo vladno ob sodelovanju vseh političnih strank, ki so do tega pripravljene. Vlada naj bi bila izraz narodne solidarnosti in imela nujnostni značaj. Seveda so komunisti, ki jim socialisti na ta način odpirajo vrata k vladi, ta dokument navdušeno pozdravili.

Tako so socialisti spet stopili na pot frontizma, povezave s komunisti, ki jim je v preteklosti že tolikokrat prinesla osip glasov in zavrnitev volivcev. Na zadnjih volitvah se je socialistična stranka slovesno obvezala, da bo za ves čas zakonodajne dobe jamčila, da bo ta prišla do rednega zaključka. Postavljajoč na ljubo komunistom zahteve o nujnostni vladi, ženejo so-

cialisti državo v politično krizo, ki se lahko konča v novih volitvah in to v času, ko v Italiji narašča terorizem, inflacija dosega 20 odstotkov in gram zlata že stane 22.000 lir. Temu dodajmo še grozljive mednarodne izglede: sovjetske čete v Afganistanu in na pohodu proti Indijskemu oceanu; v Jugoslaviji notranja zmeda, ki jo bo zajela po Titovem odhodu; energetska kriza vse hujsa.

In socialisti ob vsem tem brez čuta odgovornosti in brez občutja sramu silijo državo v politično praznino. Po zadnjem zasedanju centralnega odbora je od samostojnosti PSI in zvestobe njenemu programu ostalo kaj malo. Veliki poraženec je Craxi, ki ni imel ne poguma ne osebnega dostojanstva, da bi odstopil, ko so ga preglasovali in mu vzeli vodstvo iz rok; veliki poraženec pa je tudi stranka sama, ki je prav v tako kritičnem času kot je sedanjost pokazala, da ni na višini sprejeti odločitve v korist vsega naroda in države. Prav tako se je socialistična stranka vedla leta 1922, ko se je porajal fašizem. Tudi tedaj je s svojo nemarnostjo odločilno prispevala, da je fašizem prišel na oblast. Vse zgleda, da hoče to pot storiti isto. Le da se bo to pot fašizem prelevil v komunizem. Prva žrtev te nove diktature pa bodo prav socialisti, ki jo hočejo za vsako ceno priklicati na oblast.

Občni zbor Sveta slovenskih organizacij

Za četrtek 31. januarja je napovedan občni zbor Sveta slovenskih organizacij (SSO). Ta svet je bil ustanovljen pred dvema letoma z namenom, da poveže v en sam organizem slovenske demokratične organizacije in ustanove v naši deželi in sicer tiste, ki niso izrazito političnega ali verskega značaja in se sklicujejo na ideale slovenstva in pluralizma.

Gre torej za ustanove, ki so slovenske po svoji narodni identiteti in se sklicujejo na demokratične svobodine vesti, govora, vere, politične opredelitve. Gre za tiste občelovske vrednote zahodne demokracije, ki so vedno bile in so nasprotne sleherni diktaturi, slehernemu nasilju bodisi ideološkemu kot političnemu tako narodnemu kot gospodarskemu. France Prešeren bi dejal: »Kjer si Slovenci prosti volijo vero in postave.«

Te zahteve so bile tiste, ki so si jih zastavili pobudniki Sveta slovenskih organi-

zacij, ko so sklicali ustanovni občni zbor, odobrili statut in izvolili prvo vodstvo.

Po dveh letih je prišel čas, da odbor poda obračun o svojem delu oz. življenju SSO. Istočasno bo to priložnost, da pregledamo in ovrednotimo delo naših zamejskih demokratičnih organizacij tako kulturnih kot športnih, gospodarskih, kot naših časopisov in revij, naših pevskih zborov in kulturnih ustanov.

To bo občni zbor vseh naših ustanov, ki niso pod znakom kake totalitarne ideologije, ker je vsak totalitarizem neslovenski po duhu in izvoru. Slovenci smemo namreč s ponosom trdit, da med nami ni vzniknil noben originalen totalitarizem. Tisti, ki so vladali ali vladajo nad nami, so prišli od zunaj, bili so nam vsiljeni.

Smisel SSO in njegovega občnega zbora bo torej, da manifestiramo za človekovo svobodo na vseh ravneh javnega življenja, za tisto svobodo, za katero je edino vredno živeti, se boriti in trpeti.

Svetle in temne strani našega gospodarstva

Slovenski ljudje na Primorskem so že leta pred začetkom našega stoletja začeli ustanavljati organizacije, društva in zavode. Nekateri so se že kmalu razvili v pomembne denarne ustanove. Med prvimi »Tržaška hranilnica in posojilnica«, ustanovljena že leta 1885. Med našimi ljudmi je žela takšno zaupanje, da je že na pragu stoletja začela iz zbranih sredstev graditi osrednjo kulturno in gospodarsko hišo slovenskih ljudi v Trstu, mogočni Narodni dom, dograjen leta 1904.

MREŽA HRANILNIC IN POSOJILNIC

Se pred začetkom tega stoletja se je razširila po številnih primorskih krajih prava mreža hranilnic in posojilnic, od Goriške ljudske posojilnice, goriške Centralne posojilnice, do krajevnih v Rojani, Cerknem, Slapu pri Vipavi, Ajdovščini, Borštu, Trnovem pri Ilirski Bistrici, Sempetru pri Gorici, Biljah, Mirnu, Solkanu, Kanalu, Renčah, Tomažu, Medani, Kojskem, Črniču, Selu na Vipavskem, Bocu, Tolminu, med prvimi tudi v Sebeljah. V prvih desetih letih tega stoletja pa pri Sv. Ivanu v Trstu, na Proseku, v Dolini, Nabrežini, Boljuncu, Bazovici, Trebčah, na Opčinah, v Devinu, Sempolaju, pri Sv. Križu. Leta 1906 je v Trstu zaživela solidna »Trgovsko-obrtna zadruga«, se takoj razvila v pomemben denarni zavod in omogočala delovanje zasebnih civil-metodijskim šolam v tržaškem mestu.

MOGOČNA JADRANSKA BANKA

Leto poprej pa je iz pridnosti in podjetnosti naših slovenskih ljudi zaživela, prav tako v Trstu, bančna ustanova »Jadranska banka d. d.«. Doživela je v letih do prve vojne izreden razmah. Že njena ustanovitev je imela med našimi ljudmi tak odmev, da niso mogli dobiti njenih delnic vsi, ki bi jih želeli. Banka poseže že prvo leto v pomorstvo in poveže dalmatinske ladjarje v krepko plovno družbo »Dalmatia«. Ustanovi nadalje špedicijsko družbo »Balkan« in prek nje prevzame za svojo podružnico Trgovsko banko v Ljubljani. Odpre podružnico na Dunaju in v Opatiji. Prevzame Vjeresijsko banko v Dubrovniku in njene podružnice v Zadru, Šibeniku in Splitu. Ustanovi pivovarno »Adria«, »Hotelsko delniško družbo Grljan-Miramar«, tovarno cementa »Portland«, trgovsko družbo z nepremičninami »Immobiliana«, sodeluje pri izdaji obveznic ruske in avstrijske državne rente ter drugih posojil...

Skratka, Slovenci danes lahko samo sanjamo o takem zavodu, ki bi dajal utrip našemu gospodarstvu. Zavedati pa se moramo, da so vse te pobude klile in se razvijale iz zaupanja v lastno moč. Miselnost naše javnosti je bila usmerjena prvenstveno v naše lastne probleme. Televizije in radia še ni bilo, da bi nam vtepala v glavo svetovne probleme in zaskrbljenost zaradi njih, ki je odveč, ker ne moremo ničesar ukreniti za njih izboljšanje, pač pa lahko rešujemo sami lastne probleme. In kdo jih bo namesto nas, če jih mi ne bomo? Takratni rod se je tega očitno zavedal.

DOBA FAŠIZMA IN POVOJNA DOBA

Prva svetovna vojna je ta mogočn razmah slovenskega gospodarstva zaustavila. Fašizem pa ga je skoraj v celoti zatrl. Premoženje slovenskih zavodov v Trstu je končalo pri Cassa Risparmio di Trieste in pri Banca Popolare Giuliana. Slednjo si je pred par leti priključila Banca Antoniana iz Padove.

Fašizem so preživele posojilnice v Nabrežini, na Opčinah, v Sovodnjah, Dobrodoberu ter Kmečka banka v Gorici. V Londonskem

sporazumu je bilo tudi določeno, da je treba dati dovoljenje za ustanovitev slovenske banke v Trstu. Ta se je res ustanovila leta 1957 kot Tržaška kreditna banka d. d. (Škoda, da se ni obnovila kot nekdanja Jadranska banka.)

Najmočnejša med vsemi slovenskimi zavodi je danes »Hranilnica in posojilnica na Opčinah«, ki deluje od leta 1908. Prerasla je že v banko s 26 uslužbenci in sredstvi že za skoraj 20 milijard.

Okrog 10 milijard sredstev ter 13 uslužbencev ima »Kmečka banka« v Gorici, ustanovljena leta 1909. Kmalu se bo preselila v nove prostore na Korzu, nasproti Ljudskega vrta.

V Trstu ustanovljena »Tržaška kreditna banka« se je do danes razvila v krepak bančni zavod s 17 milijardami sredstev in 26 uslužbenci. Pooblaščen je za poslovanje s tujino (banca agente).

DANAŠNJE STANJE NE ZADOVOLJUJE

Ce primerjamo današnje stanje našega denarnega gospodarstva z onim pred prvo vojno, izpade skromno. Nikakor pa ne brezupno. Možnosti za večji razmah se odpirajo tudi danes. Potrebno pa je pri odgovornih več dinamičnosti, domiselnosti, načrtovanja, pa tudi boljšega in bolj sistematičnega obveščanja naših slovenskih ljudi z obeh strani meje. Znano je, da naši slovenski zavodi zajamejo prav majhen del ogromnega denarnega toka, ki ga pri našajo kupci z onstran meje.

Potreben bi bil nadalje večji prodor slovenske banke v mednarodno poslovanje. S koliko državami pa slovenska banka v Trstu sploh lahko posluje? Samo z Jugoslavijo ali s katero koli državo?

Premalo zanimanja kažejo naši denarni zavodi tudi za stanje naše narodne skupnosti kot take. Pred prvo vojno so slovenski ljudje videli v njih »svoje« zavode, zato so jih tako množično podprli. Danes je samo openska hranilnica tisti zavod, ki podeljuje znesek za književno nagrado »Vstajenje«. Drugi zavodi pa se naši skupnosti trgovsko oddaljujejo in prav lahko se zgodi, da pridejo po naravni poti v italijanske roke.

Pretežno so tudi v rokah našega levega tabora, se je že tako ali drugače nahajala v vrstah italijanskih političnih strank. Ali te stranke lahko začnejo tudi z likvidacijo slovenskih ustanov, kot se je že zgodilo v Trstu ob znanim sporu med Beogradom in Moskvo? Zato si tudi danes ne smemo delati utvar; ideološki spori, ko bomo slovenski ljudje spet postali »nacionalisti«, lahko znova izbruhnijo in slovenski levi tabor z gospodarstvom vred pride znova v likvidacijo.

Na take primere bi bilo potrebno že poprej misliti in primerno ukrepati.

up.

■ V samostanu karmeličank v Rimu je prešla krst, birmo in prvo sv. obhajilo japonska veleposlanica pri Apostolskem sedežu Naoko Suganuma. Do sedaj je pripadala šintoistični veri. Pri krstu je dobila tudi krščansko ime Marija Emilija. Obrede je opravil kardinal Silvio Oddi.

TRŽAŠKO ROMANJE V LURD IN PALESTINO

v Lurd: z letalom od 7. do 10. julija - 4 dni

z vlakom od 6. do 11. julija - 6 dni

v Palestino: z letalom od 24. julija do 1. avgusta - 9 dni

Vpisujejo vsi slovenski dušni pastirji na Tržaškem. Vpisovanje traja do 15. marca. Število razpoložljivih mest je omejeno.

tržaške novice

OTROŠKI ZBOR IZ MACKOLJ »SLOVENSKI ŠOPEK«

Jubilejni koncert

ki bo v nedeljo 27. januarja ob 16. uri v gledališču »F. Prešeren« v Boljuncu

Teroristični atentat v Trstu

Medtem ko se po Italiji izživiljo v raznih atentatih vsakovrstne levičarske skupine, pa so v Trstu na delu zlasti desničarski skrajneži. Tako je prišlo pred kratkim do zažigalnih atentatov najprej na sedež krajevne sekvije PCI na Rocolu, nato pa na krajevni sedež DC v ul. Baia-monti.

Višek pa je dosegla teroristična dejavnost z zažigom dvorane kina »Ritz« v središču mesta, kjer bi moralo biti v nedeljo 20. januarja komunistično zborovanje, na katerem bi med drugim govoril tudi poslanec Natta, član vsedržavnega tajništva komunistične stranke. Atentat so si prisvojili »Tržaški oddelki za teroristično obrambo«, ki pripadajo skrajni desnici.

Komunistično zborovanje se je nato vršilo na sedežu stranke v ul. Madonnina. Poslanec Natta je upravičeno obtožil za vzdušje nasilja, ki vlada v Trstu, Listo za Trst: »Ko nek župan kot je Cecovini sprejme za izvolitev glasove fašistov, ko pristane, da njegovi najožji sodelavci uprizarjajo protislovensko gonjo in se predajajo nacionalistični nestrpnosti, potem je jasno, da postane vzdušje moreče, prebivalstvo pa razdeljeno.« Natta je še opozoril DC na njeno odgovornost, ker je s svojim vzdržanjem za odobritev občinskega proračuna omogočila občinskemu odboru Liste za Trst, da je mogel ostati na oblasti.

Koncert božičnih pesmi tudi v Boljuncu

Združeni mečani zbor ZCPZ iz Trsta je v nedeljo 20. januarja letos že drugi izvedel program slovenskih božičnih pesmi, tokrat v boljunskem gledališču »F. Prešeren«. Prvič je s tem programom zbor nastopil štirinajst dni prej v tržaški stolnici sv. Justa. Boljunski koncert bi bil moral biti pravzaprav že tretji letošnji, a ledene ceste so preprečile nastop v Hrenovcih pri Postojni. Koncert je napovedan za nedeljo 3. februarja ob 15. uri v cerkvi sv. Martina.

No, tudi v Boljuncu je pevce sprejelo nič kaj prijazno, deževno vreme. Za prijazno vzdušje pa so poskrbeli organizatorji domačega Mladinskega krožka ter občinstvo, ki je popolnoma napolnilo dvorano in pa seveda pevci sami, ki so s svojim petjem zopet priklicali v spomin božično razpoloženje.

Program je kot pri Sv. Justu obsegal skladbe Riharja, Vavka, Premrla, Forsterja, Ščeka, Mava, Hareja, Grzinčiča, Vrabca, Merkuja in Tomca. Izvajanje je bilo pod vodstvom prof. Zorka Hareja tople in ubrano, tako da je bilo poslušalcem žal, da se je tako hitro končalo. Tudi tokrat je na klavir spremljala prof. Dina Slama, s posameznimi odlomki in samospeli pa so nastopili tudi solisti Aleksander Zerjal, Marta Valečič, Ljuba Berce-Košuta in Bruno Kralj. Med koncertom je recitiral Marjan Kravos, ki je prebral tudi krajši nagovor, ki ga je sestavil Saša Martelanc.

Vsem nastopajočim se moramo zahvaliti, da so božično pesem zanesli tudi na področje Brega, saj dobro vemo, koliko truda vse to stane. V veliki večini so namreč naši pevci zaposleni že z domačimi cerkvenimi zbori, zato zahteva priprava na božični koncert dodatnih naporov. Seveda pa je nad tem velika ljubezen do slovenske pesmi, posebno še do cerkvene. To je tudi duh, ki bo vodil nadaljnje delovanje Zveze cerkvenih pevskih zborov.

Skupna izjava

Sindikata slovenskih šolnikov ter Slovenskih delovnih ljudi sta pripravila spisanek neučnega osebj, ki je bil v pro-

stori Trgovskega tehničnega zavoda »Ž. Zois« na pobudo pripravljalnega odbora neučnega šolskega osebj. Ob tej priložnosti je bila sprejeta sledeča skupna resolucija:

Neučno osebj slovenskih nižjih in višjih šol, zbrano na sestanku dne 18. januarja 1980 zahteva, da se tečajji za strokovno izpopolnjevanje, ustanovljeni z okrožnico št. 18265/2 od 7. dec. 1979, organizirajo za neučno osebj slovenskih šol v slovenskem jeziku pod istimi organizacijskimi pogoji (urnik in ostalo) kot bodo veljali za tečaje v italijanskem jeziku.

Bazovica

Župnijska skupnost sv. Marije Magdalene v Bazovici čestita svojemu nekdanjemu starešini Vincencu Križmančiču-Sajnsnikovu ob njegovem 90. rojstnem dnevu. Bog ga ohrani še med nami vedno vedrega in delavnega.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Umrla je mati G. Gradnika

»Na božjo njivo, ki le smrt jo orje« (A. Gradnik), so preteklo nedeljo položili Gradnikovo mater Pepco ali Jožefo roj. Jasnič. Bila je Brika po rojstvu in po vsem svojem življenju, saj razen med prvo svetovno vojno, ko je morala s starši v begunstvo, ni zapustila svojih Brd. Rojena v Vipolzah se je omožila h Gradnikovim v Medano. Tu sta z možem Jožefom, bratom pokojnega pesnika Alojza, obdelovala domače vinograde in njive na Prevalu, da je bilo tudi kaj sirka za polento. V zakonu sta imela troje otrok, dva sina in hčer. En sin Gradimir, ali po domače Miro, je ostal v domači vasi, si ustvaril lasten dom in se po razmejitvi znašel v Italiji. Hči je poročena na Vrhniki, en sin je priznan strokovnjak v Milanu.

V življenju je užila marsikaj hudega zaradi težkih razmer po prvi in po drugi svetovni vojni, pa tudi po krivdi ljudi. Najprej ker so fašisti preganjali njenega moža, ki je bil po prvi vojni župan v Medani, potem zaradi Nemcev v drugi vojni in tudi zaradi partizanov, ki niso zaupali Gradnikom v Medani. Rekli bi s pisateljem Finžgarjem: Živela je na vetrovnem in burja je brila okrog nje. Vendar je učakala tudi lepše čase po zadnji vojni in se veselila gospodarskega napredka briških ljudi, ki jim ni več treba po svetu prodajati breskev in ponujati vina. Tako je 82-letna dozorela in odšla za svakom Alojzom na »zadnjo pot«.

Vse je kot je bilo.

Tiho jočem. V tolažilo
šepetaš mi: »Večno živa...
neločljiva, neločljiva!«

(A. Gradnik, Kmet govori mrtvi ženi)

Iz Slovenije

Zmaga slovenskega smučarja

V tekmi za svetovni pokal v slalomu je slovenski tekmovalac Bojan Križaj prvič zmagal. Zgodilo se je to v nedeljo 20. januarja v švicarskem kraju Wengen. Med drugimi je premagal Šveda Stenmarka, ki je svetovni prvak v slalomu. Križaj je za lanske letošnje uspehe prejel veliko priznanje: izbran je bil za najboljšega športnika v letu 1979.

Manj pa je znana druga osebna plat Križajevе medalje, o kateri pa je prav, da jo zvedo naši bralci. Križaj je veren športnik. Kot mlad fant je dolgo let ministriral v župni cerkvi Križe na Gorenjskem. Za ženo si je izbral verno dekle. Kadar je doma, tudi sedaj ne opusti nobene nedeljske maše. Skupaj z ženo pride v župnijske cerkev prosit blagoslova za mlado družino, ki se je že povečala za prvega otroka.

KATOLIŠKI GLAS list za kritične bralce

Bralci pišejo

Odmev na naš uvodnik »Draginja in kultura«

Spoštovani gospod urednik, v uvodniku vašega cenjenega lista, ki je izšel 10. januarja t. l., omenjate tudi »Zaliv« kot revijo, ki »izhaja le s pomočjo velikodušnih podpornikov med bralci«. Dovolite mi, da resnici na ljubo dopolnim to vašo trditev. Res je namreč, da bi brez pomoči bralcev revija ne mogla izhajati, a na drugi strani je spet res, da bi brez podpore dežele Furlanije-Juljske krajine »Zaliv« moral iziti v dosti bolj skromnem obsegu.

To podčrtujem, ker je sicer lepo, da je primerno število ljudi, ki se zavedajo pomena svobodne revije, vendar bi človek od primorskega človeka pričakoval še vse drugačen smisel za kulturo, ki skuša prerasti kontingenco.

Glede vaše skrbi, da ne bi zameril, ker omenjate »Zaliv« skupaj s katoliškim tiskom, moram reči, da nimam razloga za zamero, ko pa različno poudarjate laičnost revije. Morebiti bi samo dodal, da je »Zaliv« od samega začetka pluralistična revija, kateri gre predvsem za raven in pomen obravnavanega vprašanja, ne pa za svetovni nazor pisca.

Čisto drugače je seveda, če se vprašam, ali je taka vaš sicer dobronamerna omemba reviji v korist. Pri nas je namreč še zmeraj tako, da če te lepo nagovori urednik slovenskega dnevnika, veljaš za paža nove oblasti, če pa te blagohotno potreplja po rami urednik katoliškega lista, te hitro vtaknejo v prvo zakristijo, ki jim je pri roki.

Problem je v tem: zavoljo svoje pluralistične usmerjenosti je revija doslej štela tako med sodelavci kot med podporniki razgledane in odprte katoliške ljudi; bolj slabo pa je v nji zastopana tista slovenska tukajšnja inteligenca, ki naj bi bila — predvsem zavoljo članstva v italijanski socialistični stranki — pluralistična, a je njeno zadržanje na splošno v soglasju z matično enosmernostjo. Tako se dogaja, da je današnja tukajšnja nekatoliška kulturna dejavnost neizrazita prav zavoljo umika nekdanje liberalne in sedanje »socialistične« tukajšnje slovenske inteligence.

In prav ta inteligenca bo vaše besede uporabila kot dodaten argument, da opraviči svoj odklon. O, prav gotovo, slovenska javnost je kulturno etiko ali bolje neetiko teh naših razumnikov že dodobra ocenila; vendar bi mogoče kazalo, da jim človek ne nudi priložnosti, da bi se sklicevali na take argumente.

Ustregli mi boste, če boste to pismo priobčili.

Boris Pahor

APOSTOLSTVO SV. CIRILA IN METODA V TRSTU

vabi k udeležbi na

VZHODNO LITURGIJO

ki bo v župnijski cerkvi v BARKOVLJAH v nedeljo 27. januarja ob 16. uri. Sodeluje ekumenski zbor, ki ga vodi Zorko Harej.

Še nekaj o godovih

Ko sem pred dnevi bral članek o godovih v Katol. glasu z dne 17. januarja, sem se zamislil in bil takoj mnenja, da argument ni bil popolnoma osvetljen z vseh pozorišč. Naša staroslovska imena so predvsem izredno lepa, obenem pa pravi biseri naše kulturne zgodovine, katero je Prešeren tako mojstrsko zajel v Krstu pri Savici. Na to zgodovinsko podobo je naš narod lahko samo ponosen, saj priča o njegovi značajnosti, ko je v velikem notranjem in zunanjem boju zapustil poganstvo vero svojih očetov.

Res je dognano, da ime lahko globoko pogljuje psihološki razvoj in dejavnost otroka in pozneje človeka in je zato odločitev staršev v tem smislu vredna globokega premisleka. Spomin na izvirnost kulturne zgodovine našega naroda je lahko vez do »kulturne identitete«, o kateri je 5. septembra lani spregovoril v slovensčini papež Janez Pavel II. tržaškim romarjem v Rimu.

Svoj čas so nam ta imena bila prepovedana in so mogoče ravno zato pridobila še večji čar. Oklepajmo se jih, pa bodo morda ta imena, poleg krščanskih, obogatila kolektor z novimi zgledi vrline in kreposti.

V. J.

■ Kongregacija za verski nauk je vzela v pretres učenje profesorja katoliškega moralnega nauka Carla Currana, ki poučuje na katoliški univerzi v Washingtonu. Profesor je namreč nastopil zoper dokument Kongregacije za verski nauk o spolni moralni ter zoper okrožnico papeža Pavla VI. »Humanae vitae«.

Seja pokrajinskega sveta

Slovenske skupnosti v Gorici

V sredo 16. januarja se je v dvorani Katoliškega doma sestel pokrajinski svet Slovenske skupnosti za Goriško. Seji je predsedoval Gradimir Gradnik. Dnevni red se je obsegal več pomembnih točk. Med njimi naj posebej omenimo razplet krize v deželni vladi, prizadevanja za zakonsko zaščito Slovencev in ponovno vložitev osnutka SSK v parlamentu, položaj na goriški pokrajini, obisk pri predsedniku vlade Cossigi, bližnje upravne volitve prihodnje pomladi. O vseh teh problemih so po bej poročali predsednik Gradnik, politični tajnik Terpin in predsednik deželne sveta Bratuž. V razpravi pa so sodelovali v glavnem vsi navzoči predstavniki stranke iz vseh področij naše pokrajine, med njimi pokrajinska svetovalka Ferletičeva, občinski svetovalec Paulin (Gorica), Devetak in Maraž (Sovodnje), Korsič (Števerjan), predstavniki mladinske sekcije Marko Bukovec, Ileana Sirk, Goran Rustja in drugi.

Kar zadeva deželno krizo, je SSK mnenja, da mora bodoča vlada jasno nastopiti in predvsem zavzeti točno določeno politično podobo. SSK na Goriškem meni, da mora biti stranka na deželni ravni pripravljena sprejeti tudi neposredne odgovornosti pri nadaljnjem vodenju deželne politike, ker vidi v tem možnost za uspešnejše zagovarjanje naših pravic. Sicer pa bi morala stopiti, v nasprotnem primeru, v opozicijo ter tako kritično zagovarjati vse naše probleme.

Na goriški pokrajini se opaža neka statičnost, za katero je gotovo kriva sedanja večina petih strank, posebej pa pokrajinski enobarvni odbor. Zato pa Slovenska skupnost tu zavzema odločno kritična stališča, posebej pa se predstavnik SSK bori za slovenske pravice. Posledica tega je napovedana ustanovitve pokrajinske konzulte za slovenska vprašanja (podobno, kar ima že goriška občinska uprava).

V sedanjem trenutku je med najvažnejšimi problemi uzakonitev naših pravic. Prizadevanja Slovenske skupnosti na tem področju so vedno med prvimi in glavnimi akti njene politike. Odtod ponovna vložitev zakonskega osnutka SSK v rimskem parlamentu v obliki peticije, poleg tega pa še iskanje novih oblik za temeljitejšo prisotnost na tem področju.

Veliko pozornost je pokrajinski svet SSK posvetil razpravi na prihodnje občinske volitve. Zato je sklenil, da se posamezne sekcije stranke pripravijo nanje s kapilarnim delom in s pripravo programa ter kandidatnih list. Slovenska skupnost mora namreč na teh volitvah ponovno dokazati svojo življenjskost in svojo aktivno prisotnost na tem najvažnejšem upravnem področju.

Pokrajinski svet SSK se je nadalje izrekel proti nameravani namestitvi nove farmacevtske industrije na področju goriške občine in njenemu kvarnemu vplivu tudi na ozemlje sovođenjske občine. Slovenska skupnost se namreč dosledno zavzema za ohranitev ozemeljskih in narodnostnih značilnosti slovenskega narodnostnega ozemlja in je zato odločno nasprotna umetnim spremembam na tem področju.

Župnijski svet mesta Gorice

Pri prvem srečanju Župnijskega sveta goriške slovenske duhovnije smo skupno določili sedem delovnih skupin in povabili člane, naj se prijavijo v katero izmed teh skupin, v kateri bi bili pripravljeni sodelovati. V ta namen je vsak član dobil seznam teh skupin. Pripravljalni odbor ZS je po pregledu oddanih prijav ugotovil sledeče izide:

Liturgična skupina: K. Bolčina, I. Bolčina, A. Bratina, M. Goričan, O. Valantič.

Skrb za cerkev sv. Ivana: F. Žgavec, J. Bone, K. Bolčina.

Skrb za bolne in priletne: J. Jakončič, A. Copič, R. Jančič, M. Ipavec, K. Bolčina, F. Podveršič, s. R. Saksida, M. Markežič.

Skrb za mladino: A. Košič, K. Košič, A. Doktorič, A. Vetrh, s. R. Saksida, dr. K. Humar, M. Markežič, S. Makuc.

Skrb za duh, poklice, kulturo in vzgojo: V. Prašnik, dr. V. Bitežnik, J. Vizintin, A. Doktorič, F. Žgavec, s. R. Saksida, M. Markežič.

Skrb za tisk, misijone, ekumenizem: Z. Piščanc, A. Koshuta, A. R. Vuga, K. Košič, K. Mazora, A. Kragelj, V. Prašnik, A. Košič, s. B. Čuk, K. Brešan, dr. K. Humar. *Skupina za statistiko:* A. Bratina, K. Brešan, A. Špacan, M. Markežič.

Kandidati, ki niso bili izvoljeni in drugi verniki, ki bi radi pomagali pri posame-

znih skupinah, so toplo povabljeni k sodelovanju.

Župnijski svet in od njega določeni pripravljalni odbor za pripravo in izvedbo volitev je tako dovršil svojo nalogo. Vsem se dušni pastir iskreno zahvaljuje. Bog povrni zlasti pripravljalnemu odboru za njegovo požrtvovalno delo.

Sestanek prve skupine bo v ponedeljek 28. januarja. Člani bodo dobili osebno vabilo.

Maša v vzhodnem obredu

Med molitveno osmino poskrbi Apostolstvo sv. Cirila in Metoda za mašo v vzhodnem obredu. Letos je bila v goriški stolnici preteklo nedeljo. Maševal je dr. J. Markuža, somaševalec pa je bil dr. A. Kosmač. Ker so manjkali diakoni in drugi običajni strežniki pri vzhodni liturgiji, je bila maša manj slovesna kot je navadno taka maša, kadar je zadostno število osebja. Kljub temu smo lahko uživali lepoto liturgičnega petja vzhodne liturgije. Pel je ekumenski zbor iz Gorice pod vodstvom Z. Klanjščka. Med mašo je spregovoril g. Kosmač, ki je poudaril pomen molitve za edinost kristjanov in nakazal tudi nekatere vidne uspehe, ki so bili že doseženi v odnosih med katoliško Cerkvijo in vzhodnimi Cerkvami. Udeležba ni bila posebno številna, čeprav je maša v vzhodnem obredu za nas zahodnjake vedno posebno doživetje. Ali so se verniki že privadili in jih tako dolgi obredi in petje ne pritegujejo več? Morda bi kazalo imeti take maše po vaseh, vsako leto v kaki drugi vasi.

Natečaj na temo »Jesen«

V lanskem novembru je Briški fotoklub razpisal natečaj za najlepši diapozitiv na temo »Jesen«. Ta natečaj, ki se ga je udeležilo lepo število amaterskih fotografov iz bližnje in daljne okolice, je bil tudi prva večja akcija tega kluba.

Pred kratkim se je sestala komisija in ocenila prispevke oz. diapozitive vseh udeležencev. Komisijo so sestavljali Milenko Pegan iz Nove Gorice, Andrej Košič iz Gorice, Marino Cuzzit iz Koprivnega, Jožko Prinčič iz Sovodnjega ter Simon Komjanc iz Števerjana. Delo komisije ni bilo lahko in enostavno, saj je morala pregledati nad 150 diapozitivov ter sestaviti vrednostno lestvico.

Ta komisija je potem razdelila nagrade, ki jih je Briški fotoklub dal na razpolago: prvo nagrado pokal fotokluba in vizor za diapozitive je prejel Rinaldo Gorini iz Gorice; drugo nagrado, plaketo društvo »F. B. Sedej«, šaržer za diapozitive in en diafilm je prejel Carlo Bevilacqua iz Krmina; tretjo nagrado, šaržer za diapozitive in dva diafilma pa je prejel Sergio Monai iz Gorice. Četrto nagrado je dobil Ermanno Comar iz Trsta za najlepšo zbirko treh diapozitivov. Peto nagrado je dobil Matej Terpin iz Števerjana kot najlepši diapozitiv na temo Jesen v Brdih.

Komisija je poleg tega podelila diplomu s pohvalo za originalne posnetke naslednjim: Robertu Grion iz Koprivnega, Pavlu Srebernič iz Števerjana in Mariu Marcelini iz Trsta.

Nagrajevanje se je vršilo v ponedeljek 14. januarja v Sedejevem domu v Števerjanu ob prisotnosti številnih udeležencev. Bilo je združeno s kulturnim večerom, na katerem so si lahko prisotni ogledali vse diapozitive sodelujočih. - Z. S. in N. K.

Tečaj za zborovsko petje v Gorici

Obveščamo, da se bo v četrtek 7. februarja začel tečaj za zborovsko petje. Tečaj bo v prostorih Katoliškega doma vsak četrtek od 20. do 22. ure. Predvidenih je sedem takih večerov. Predavatelji bodo iz Trsta. Namen tečaja je nuditi našim zborovodjem, tako mladinskih zborov kot zborov odraslih, nekaj teoretičnega znanja in praktičnih napotkov pri vodenju zborov, študiranju pesmi in njih izvajanju.

Na Goriškem imamo večje število zborov tako cerkvenih kot prosvetnih, mladinskih kot mešanih, zborovodje so pa povsod le bolj ali manj samouki, saj niso imeli možnosti za strokovno pripravo. Temu naj bi nekoliko opomogli slični tečaji. Seveda so vabljeni tudi pevci, ki bi se radi kaj bolj seznanili s pevsko tehniko in pravičnim petjem, ker ni vsako petje že lepo petje.

Tečaj pripravljata Združenje cerkvenih pevskih zborov in Zveza slov. katol. prosvete v Gorici. Obe Zvezi naprošata, da bi se pevovodje in drugi udeleženci prijavili pri enem ali drugem predsedniku, da bo mo približno vedeli, koliko bo udeležencev. Tečaj je brezplačen.

Na nedeljo katoliškega tiska bo v Katol. domu v Gorici 3. februarja ob 16. uri

PIRIREDITEV ZA KATOLIŠKI TISK

Na sporedu so zabavna igra, nastop glasbenega ansambla in na dobrih bogat srečolov.

Diapozitivi o turneji po Ameriki

Na pobudo SKPD »M. Filej« v Gorici je v nedeljo 20. januarja bil v mali dvorani Katoliškega doma kulturni večer s skopi-tičnimi slikami. Z ansambлом Lojzeta Hledeta in z igralsko skupino iz Štandreža smo v duhu in ob slikah ter živi besedi Nikota-Klanjščka prevozili pot, ki so jo ti naši kulturniki v resnici napravili lani spomladi, ko so bili na kulturni turneji po ZDA. Pot jih je peljala z letališča v Ronkah preko Rima v New York, Cincinnati, Cleveland, k Niagarskim slapovom, v Washington gledat ohrideje in Belo hišo, ter spet do New Yorka in njegovih nebotičnikov.

O tej turneji smo že pisali, ko se je vršila. Zato ne bomo o tem več govorili. Poudarili bi le, da je šlo za res velik podvig, ki je uspel po zaslugi naših ameriških prijateljev Primorcev, ki so se jim ostali rojaki pridružili. In seveda tudi po zaslugi ZSKP, ki je turnejo zamislila. Predsednik društva Viktor Prašnik je omenil, da bi leta 1981 clevelandski zbor Korotan moral vrniti obisk. Upajmo, da se mednarodni položaj ne bo poslabšal in da bo do obiska prišlo.

Doberdob

Goriški nadškof Cocolin bo opravil svoj pastoralni obisk v Doberdolu v nedeljo 30. novembra letos. To objavljamo, ker je v članku »Srečanje goriškega nadškofa s slovenskimi duhovniki« v prejšnji številki ta datum nehoti odpadel.

DAROVİ

Za Katoliški glas: Vanda D. v spomin Milke Rupnik ob prvi obletnici njene smrti 50.000; E. Ch. 50.000; Josip Kogoj 50.000; Vinko-Peter 11.000; Aldo Stanič 7.000; družina Zerjal 10.000; R. D., Pevma 2.000; N. N. 7.000; P. D. 10.000; družina Ušaj 3.000; ing. Slavko Tratnik 9.900; Ignac Bučna 7.000; N. N. 30.000; D. V. 69.000; tržaški naročniki 24.000; Danica Novak 5.000; J. Slokar 7.000; Fani Pintar 6.000; Humar Marcelo v spomin Franca Terpina 20.000; Lojzka Ravbar, Tržič 7.000; Jožefa Devetak, Vrh 5.000 lir.

Za katoliški tisk: Viktorija Sosič, Opčine 2.000; Marija Coccoli, Opčine 2.000; Pavel Malalan, Bane 1.000 lir.

V spomin predragega brata ob 5. obletnici tragične smrti N. N. za katoliški tisk, za lačne, za duhovniške poklice in za »Našo pot« po 10.000 lir.

Za cerkev sv. Ivana v Gorici: N. N. 10.000; sestra in nečakinja v spomin Justine Brezavšek 50.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: M. G. v spomin župnika g. Rusjana 10.000 lir.

Za Pastirčeka: N. N. 75.000 lir.

Za števerjansko cerkev: Aleš Komjanc v spomin Franca Terpina 10.000 lir.

Za Našo pot: N. N. 10.000 lir.

F. Malfatti, Gorica: za skavte in za Našo pot po 5.000 lir.

Za duhovniške poklice: sestre ob 40. obletnici smrti duhovnika Ivana Lukežiča 40.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: Valerija Sosič 10.000; N. N. 10.000; družina Sosič za ogrevanje cerkve 3.000 lir.

Za cerkev na Ferlugih: Mila Ferluga 2.000; Giacomo Bellafontana 1.000 lir.

Za cerkev na Banah: Kristina Husu 1.000; Karla Ban-Malalan 2.000 lir.

Za Marijin dom pri Sv. Ivanu v Trstu: v spomin pok. Marijane Vatovec brat Ivan in družina 10.000 lir.

Za cerkev v Riemanjih: družina Delak, Ricmanje 5.000; Albina Berdon, Ricmanje 5.000; družina Kuret, Ricmanje 56 10.000; družina Olga Demark, Ricmanje 10.000; družina Romano, Ricmanje 10.000; družina Bet-Semenič, Ricmanje 20.000; družina N. N. iz Ricmanj 15.000 lir.

Za Dom bl. p. Leopolda pri Domju: Lucija Zlobec, Trst 20.000; N. N., Trst 10.000; N. N., Domjo 10.000; Rafaela Ferfolja, Trst 5.000; Ana Čok, Trst 3.000; N. N., Domjo 10.000; Milena Franco, Trst 2.000; Juk, Trst 2.000; Frančiška Vouk 50.000 lir.

Za cerkev v Bazovici: Pepka Grgič 10.000; Josipina Mahnič, 7.000; Marija Križmančič 10.000; Zorka Ražem 10.000 lir.

Za misijon p. V. Kosa: N. N., Opčine 10.000 lir.

Za lačne po svetu: Jožefa Furlan 20.000; B. S. 10.000; M. F., Gorica 5.000; N. N., Opčine 50.000; Karmela Križmančič, Bane za potrebne 3.000 lir.

Za misijone: po namenu pok. Marija Ferigo 10.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

OBVESTILA

V Katoliškem domu v Gorici bo v torek 29. januarja ob 20.30 nastopilo SSG iz Trsta z igro Edwarda Albeeja »Kdo se boji Virginije Woolf«. Igra je za goriški abonma.

Slov. kulturni klub v Trstu vabi na predavanje prof. Egidija Košuta o sodobnih vzgojnih prijemih, ki bo v soboto 26. jan. ob 19.15.

Društvo slov. izobražencev v Trstu vabi na predavanje prof. Mirka Mahniča »Kako govorimo Slovenci danes«. Predavanje bo v Peterlinovi dvorani v ul. Donizetti 3 v ponedeljek 20. januarja ob 20.15.

V Kulturnem domu v Trstu bo uprizorilo SSG igro v treh dejanjih Edwarda Albeeja »Kdo se boji Virginije Woolf« in sicer: v petek 25. januarja ob 20.30 red A premierski; v soboto 26. januarja ob 20.30 red B; v nedeljo 27. januarja ob 16. uri red C. V glavnih vlogah nastopijo Anton Petje, Bogdana Bratuž, Livij Bogatec in Anica Kumer (kot gost).

Zveza cerkvenih pevskih zborov v Trstu bo priredila koncert božičnih pesmi v nedeljo 3. februarja ob 15. uri v cerkvi sv. Martina v Hrenovcih pri Postojni.

NEDELJA ZA KATOLIŠKI TISK BO LETOS 3. FEBRUARJA

Voščilo iz Argentine

Prejšnji teden smo prejeli čudovito lepo fotografijo, na kateri so ob božičnem drevesu in jaslicah razporejeni v narodnih nošah otroci slovenske skupnosti v San Justu (Vel. Buenos Aires). Na hrbtni strani fotografije pa je napisano:

»Naš dom« v San Justu, Argentina želi vam, sodelavcem in bralcem »Katoliškega glasa« veliko sreče in uspehov v novem letu 1980 v prid slovenske skupnosti na Goriškem in Tržaškem. Marijan Bogataj, predsednik.

Ljubljanska TV

Spored od 27. jan. do 2. febr. 1980

Nedelja: 13.20 TV žetnik; evropsko drsalno prvenstvo; šport. 20.00 Vroči veter, nadalj. 21.05 Dokumentarna oddaja. 22.10 Šport.

Ponedeljek: 17.45 Mala čudesa velike prirode. 20.00 Ivan Vasiljevič, predstava SSG Trst. 22.10 Kulturne diagonale.

Torek: 17.20 Jakec in čarobna lučka. 17.35 Pustolovščina. 18.05 Sest madrigalov Rajka Maksimovića. 20.00 Aktualna oddaja. 20.45 Človek hoče navzgor, nadalj. 21.55 Evropski operni pevci: Birgith Nilson.

Sreda: 17.30 Carovnik Ujtata. 17.40 Pionirji fotografije. 18.05 Brahms in Mozart. 20.00 Praznovanje pomladi, slov. film.

Četrtek: 17.10 Življenje na zemlji. 18.00 Kurir Goce Delčeva. 20.00 Dokumentarna oddaja. 21.00 Srečanje z Marie Laforet.

Petek: 17.15 Nenavadne dogodivščine Pina Pimpina, lutke. 17.30 Družina Lesniewskich. 18.00 Ansambel Lojzeta Slaka. 19.00 Spekter. 20.00 Kar bo, pa bo. 21.00 Korenine - naslednje generacije. 22.45 Jonas, švicarski film.

Sobota: 12.25 Ljudje in zemlja. 13.30 Oskar, španski film. 17.00 Košarka Bosna: Jugoplastika 18.35 Naš kraj. 18.45 Robinovo gnezdo. 20.00 Župan našega mesta, nadalj. 21.00 Zbogom, kifelje! francoski film.

Pred enim letom, 21. januarja 1979, nas je po dolgi bolezni zapustila

Francka Pečar roj. Kocijančič

iz Gropade. Dobro, verne, narodno zavedne žene se spominjajo mož Franc, sinovi Oskar, Franko, ki je te dni prišel z družino na obisk iz Avstralije, Silvester in vnuki.

Spominjajo se je tudi vse dobre žene, ki so jo imele rade. Spominu se pridružuje tudi župnik Marijan Živic.

Radio Trst A oddaja na srednjem valu 305,9 m ali 981 KHz in na ultrakratkih valovih s frekvenčno modulacijo od 96,1 Mhz do 103,9 Mhz. Glavne frekvence so: vzhodna Benečija 96,1, Gorica 98,3, Rezija in Kanalska dolina 100,7, Videm 101,9; Trst 103,9.

Casnikarski programi ob nedeljah: Poročila ob 8., 12., 19.; kratka poročila ob 11., 14.; novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 11., 14., 19.15. Ob 8.30 kmetijska oddaja, ob 9. uri sv. maša.

Casnikarski programi od ponedeljka do sobote: Poročila ob 7., 8., 10., 13., 15.30. 19. Kratke poročila ob 9., 11.30, 17., 18. Novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 8., 14., 19.15.

Spored od 27. jan. do 2. febr. 1980
Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 10.00 Poslušali boste. 10.30 Oddaja o Benečiji. 11.00 Mladinski oder: »Zvezdica zaspanka«. 11.35 Nabožna glasba. 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji. 14.10 »Mesečnik«, varieté. 15.00 Nedeljsko popoldne.

Ponedeljek: 8.10 Jože Pirjevec: Zimska epistola. 9.45 Socialna problematika. 10.10 Koncert. 11.30 Po stopinjah staršev. 12.00 »Mesečnik«, ponovitev. 12.40 Filmska glasba. 13.20 Pevsko tekmovanje v Arezzu. 14.10 Otroško okence: »Zdaj pa zapojmo!«. 14.30 Ivan Pregelj: Otroci sonca. 15.00 Glasbeni ping pong. 17.10 Koncert. 18.30 Kulturno pismo.

Torek: 8.10 Čar pesniškega sveta. 9.00 Čehov: »Tri sestre«, drama. 10.10 Oddaja za otroški vrtec. 10.15 Koncert. 11.30 Vam še ugajajo? 12.00 Kulturno pismo, ponovitev. 14.10 Odraslim prepovedano! 15.00 Rezervirano za... 15.30 Doba kantavtorjev. 16.00 Kulturna rubrika slov. časopisov v Italiji. 17.10 Jugoslovanski skladatelji. 18.00 Vitomil Zupan: »Aleksander praznih rok«.

Sreda: 8.10 Rafko Dolhar: Tržaške bolnišnice. 10.10 Koncert. 10.45 Oddaja za 1. stopnjo srednje šole. 12.00 Pod Matajurjan. 12.30 Melodije od vsepovsod. 13.20 Zborovska glasba. 14.10 Odprimo knjigo pravljic. 14.30 Ivan Pregelj: Otroci sonca. 15.00 Glasbeno popoldne. 17.10 Mladi izvajalci. 17.30 Slavni pevci. 18.00 Kulturni prostor.

Četrtek: 8.10 Vprašanja sodobne družbe. 9.00 Čehov: »Tri sestre«, drama. 10.10 Koncert. 10.45 Oddaja za drugo stopnjo osnovne šole. 11.30 Jugoslovanski pevci. 12.00 Mikrofon v razredu. 12.30 Sedem not. 14.10 Otroško okence: »Tomi na obisku«. 14.30 Na goriškem valu. 15.00 Mladi pisci. 15.15 Nove plošče. 16.00 Glasbeni trenutek doma in drugje. 17.10 Skladbe z nabožno tematiko. 18.00 Kulturni prostor.

Petek: 8.10 Iz sveta folklor. 10.10 Koncert. 11.00 Oddaja za srednjo šolo. 11.20 Domače popevke. 12.00 Kulturni prostor, ponovitev. 13.20 Zborovska glasba. 14.10 Otroško okence: »Kje je napaka?«. 14.30 Ivan Pregelj: Otroci sonca. 15.00 Po končani univerzi. 15.30 Popularnih deset. 16.00 Mikrofon v razredu, ponovitev. 16.30 S pesmijo po svetu. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Kulturni prostor.

Sobota: 8.10 Sobotni trim. 9.00 Čehov: Tri sestre, drama. 9.45 Plesna glasba. 10.10 Koncert. 12.00 Oddaja o Reziji. 12.30 Pesem poje o... 14.10 Iz zakladnice slovenske mladinske literature. 14.30 Vse lepo, vaš Peter! 16.30 Poslušali boste. 17.10 Mi in glasba. 18.00 »Turizem posebne vrste«, enodjanka. 18.45 Vera in naš čas.

»KATOLIŠKI GLAS« V VSAKO SLOVENSKO DRUŽINO!

Ljudski radio Gorica

Radio Popolare Gorizia - Ljudski radio Gorica, ul. Brigata Casale 10, tel. 32828 oddaja na UKV s frekvenco 97,500 Mhz v slovenščini vsak dan razen ob nedeljah in praznikih od 20. ure do 21.30.

Ponedeljek: Mikrofon je poslušal za vas. (Posnetki kulturnih dogodkov.)

Torek: Prislunhite, otroci.

Sreda: Iz slovenskega klobuka. (Navade, šege, zanimivosti iz domačega življenja.) Četrtek: Kratke želje na ultrakratkem valu. (Telefonski pogovori v živo.)

Petek: Te dni je govora o tem ali: V živo iz minulih dni. (Izmenoma vsak drugi petek.)

Sobota: Sobotni verski utrinek. Vsak dan se po končani, že napovedani oddaji, program nadaljuje do 21.30 z oddajo: Kratke želje na ultrakratkem valu.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 300 lir, osmrtnice 250 lir, k temu dodati 14% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo